

Wolfgang Amadeus Mozart: Complete String Trios

aud 97.773

EAN: 4022143977731

[Stretto – Magazine voor kunst, geschiedenis en muziek](http://www.stretto.be/2020/08/07/mozart-...) (2020.08.07)

source: <http://www.stretto.be/2020/08/07/mozart-...>

Uitermate verfijnd

Naast het bekend Divertimento, K. 563, staan op deze cd de 6 Preludes en Fuga's van Bach, K. 404a, evenals het fragment K. Anh. 66 voor Strijktrio. Mozarts Divertimento in Es, K. 563, voor viool, altviool en cello, werd gecomponeerd in 1788 en opgedragen aan Michael Puchberg, vriend en mede Vrijmetselaar van Mozart, die vaak hulp bood in de financiële nood van de jonge componist. Het was niet het eerste werk dat gecomponeerd werd voor strijktrio. Er waren reeds werken gecomponeerd voor viool, altviool en cello door bv. de Tsjechische componist Václav (Wenzel) Pichl, en nog eerder was er werk voor twee violen en contrabas gecomponeerd, waarschijnlijk gebaseerd op de trionsonate. De première van Mozarts Divertimento vond plaats tijdens een reis door Duitsland, in Dresden in april 1789, met Anton Teyber viool, Mozart zelf, altviool, en Antonín Kraft, cello. Tussen april en juni 1789 reisde Mozart nl. met vorst Karl Lichnowsky over Praag, Dresden en Leipzig, naar de Pruisische koning Friedrich Wilhelm II. in Potsdam en Berlijn.

In het Divertimento in Es, de toonaard met de symbolische drie bé-mols zoals in "De Toverfluit", creëerde Mozart een meesterwerk, episch, fijn geproportioneerd en ernstig, maar toch gevuld met de ontembare humor van de componist. Hoe bescheiden de bezetting ook lijkt, de muziek is rijk aan stemvoering, compositorische inventiviteit en gevarieerd samenspel. Maçonnieke idealen en symbolische getallen zijn overal aanwezig. Mozart behandelde elk van de drie strijkers als de eerste onder zijn gelijken, nu eens als aanvoerder van de melodie, dan eens als begeleider, of samenspelend in duo, afwisselend met één van de twee anderen.

Mozart maakte zijn arrangementen voor private, zondagse bijeenkomsten in het huis van de Oostenrijkse diplomaat van Nederlandse afkomst, baron van Swieten (foto's), waar hij de altvioolpartij speelde. Van Swieten stond nl. bekend als een groot en actief muziekliefhebber. Hij organiseerde op zondagochtend om 12 uur concerten in de bibliotheek (foto) of in zijn appartementen in hetzelfde gebouw. Hij was de stichter van de Gesellschaft der Associierten voor de uitvoering van oude muziek en oratoria en bestelde bij Mozart de bewerking van vier werken van Georg Friedrich Händel: Acis en Galathea, Messiah, Ode for St Cecilia's day en Alexander's Feast.

Hij liet Mozart, die hem steeds 'Van Suiden' noemde, kennismaken met de fuga's van Bach. Mozarts vrouw, Constanze Weber (foto), was meteen verrukt van deze muziek

en drong bij Mozart aan om ook fuga's te componeren. Niet lang na het overlijden van Mozart kwam Van Swieten in diens gezinswoning langs. Hij regelde Mozarts eenvoudige begrafenis en verzorgde een voorziening voor zijn zoon om in Praag te studeren. Van Swieten organiseerde ook een van de eerste uitvoeringen van Mozarts Requiem in januari 1793.

Mozarts studie van de oude meesters zou een belangrijke invloed blijken te hebben op zijn eigen, latere composities. Het zesdelig Divertimento, K. 563, uit 1788 wordt beschouwd als hét striktrio bij uitstek. Het is kamermuziek van de hoogste orde, met rijke harmonieën en zorgvuldig uitgewerkt contrapunt. Hier stelde Mozart hogere technische eisen aan de uitvoerders dan in zijn vioolconcerti of zijn Sinfonia concertante, K. 364, voor viool, altviool en orkest. Met slechts 3 partijen bereikte Mozart verbazingwekkend veel diepte, met dubbelsnaren die soms de klank van een kwartet imiteren. Alle drie strijkinstrumenten worden gelijk behandeld, elk op zijn beurt neemt het voortouw, en ook de altviool en de cello kregen bijzondere melodielijnen. Dit prachtig werk bevat het volledig potentieel van het striktrio-samenspel.

De enige andere complete werken voor striktrio van Mozart zijn de Preludes en Fuga's (VIII, XIV en XIII) van Bach, die Mozart heeft getranscribeerd. Door drie preludes aan zijn Bach-arrangementen toe te voegen, bereikte Mozart een indrukwekkende symbiose tussen Bachs muzikale taal en zijn eigen stijl. Bachs invloed is overigens ook in het Divertimento te horen, vooral in de polyfonie van de mineur variatie van de Andante-beweging, een thema met vier variaties. De preludes en fuga's zijn unieke documenten van Mozarts studie van Bach. Ze bevatten drie fuga's uit het Wohltemperierte Clavier, een fuga uit Die Kunst der Fuge en een fuga uit een orgelsonate, en een fuga van Wilhelm Friedemann Bach. Vier van de preludes zijn waarschijnlijk van Mozart zelf, terwijl Mozart twee preludes uit Bachs trionsonates voor orgel koos. De uitvoerders zijn Burckhard Maiss, viool, Hannah Stribos, altviool en Bogdan Jianu, cello.